

**Deputat în Parlamentul
Republicii Moldova**

**Curtea Constituțională
a Republicii Moldova**

Onorată Curte,

În conformitate cu prevederile art. 135 alin. (1) lit. c) și art. 141 din Constituția Republicii Moldova, art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. c), art. 38 alin. (2) și art. 63 din Codul jurisdicției constituționale, se prezintă, pentru avizare, proiectul de lege pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova.

Anexă:

- Proiectul de lege – 1 file.
- Nota informativă – 3 file.

Deputați în Parlament:

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova

Parlamentul adoptă prezenta lege constituțională.

Art. I. Constituția Republicii Moldova (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, Nr.78, art.140), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. Articolul 9 se completează cu alineatul (4) cu următorul cuprins:

„(4) Pământul reprezintă proprietate exclusivă a cetățenilor Republicii Moldova.”

2. Articolul 127 se completează cu un alineatul (5) cu următorul cuprins:

„(5) Dreptul de proprietate asupra pământului poate fi deținut exclusiv doar de către cetățenii Republicii Moldova”.

3. Articolul 128 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„(3) Cetățenii străini și apatrizii nu pot deține, nici într-o formă (posesie, folosință sau dispoziție), dreptul de proprietate asupra terenurilor pe teritoriul Republicii Moldova.

4. Articolul 142, alineat (1) se modifică și va fi expus în următoarea redacție:

„(1) Dispozițiile privind caracterul suveran, independent și unitar al statului, cele referitoare la neutralitatea permanentă a statului, precum și referitor la proprietatea asupra pământului, pot fi revizuite numai prin aprobarea lor prin referendum, cu votul majorității cetățenilor înscriși în listele electorale” .

Art. II. Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTA INFORMATIVĂ
la proiectul de Lege modificarea și completarea
Constituției Republicii Moldova

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Constituției Republicii Moldova este inițiat de un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova în corespundere cu prevederile art.141 litera b) din Constituție.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Potrivit Legii Supreme suveranitatea poporului aparține poporului Republicii Moldova (art. 2 din Constituție) iar teritoriul Republicii Moldova este inalienabil (art. 3 din Constituție).

Atât declarația de independentă statului cât și preambulul Constituției prevede un deziderat fundamental care obligă la o responsabilitate față de generațiile actuale și viitoare.

Pământul este una din cele mai mari bogății ale Republicii Moldova, alături de cetățenii săi, valoare pentru care strămoșii au luptat cu prețul vieții. Această bogăție trebuie să fie protejată și păstrată de orice ingerință externă și numai poporul Republicii Moldova, numai cetățenii săi trebuie să ia decizii cu privire la soarta pământului nostru natal.

Ultima perioadă în spațiul public, din partea unor înalți oficial ai Uniunii Europene au declarat că în procesul de negocieri pentru aderarea la comunitate, Moldova trebuie să accepte vânzarea pământului către străini.

Asemenea perspective asupra pământului unui stat suveran și independent sunt inacceptabile și nicio declarație a politicienilor nu pot garanta inalienabilitatea pământului nostru care trebuie să rămână în proprietatea exclusivă a cetățenilor Republicii Moldova.

Este adevărat că unele state nu permit vânzarea terenurilor străinilor dar negocierea unor astfel de condiții este extrem de dificilă iar luând act de circumstanțe interne și externe, de posibila instabilitate politică, unica garanție de a păstra aceste valori patrimoniale importante pentru țara noastră este acordarea unei garanții de ordin constituțional.

Practica internațională, inclusiv cea din țările europene, reține includerea în constituție a unor prevederi similare, cum este cazul

Ungariei. Alte țări, precum Lituania, Letonia, Polonia și altele s-au opus vreme îndelungată vânzării pământului către străini, ferestrele legislative deschise între timp, fac practic imposibilă dobândirea proprietății private asupra pământului de către cetățenii străini.

Securizarea mecanismului de revizuire a prevederilor privind dreptul exclusiv al cetățenilor Republicii Moldova de proprietate asupra pământului decurge din principiul uniformității protejării prevederilor constituționale referitoare la suveranitatea națională.

Astfel, se impune necesitatea revizuirii Legii Supreme și indicarea expresă a faptului că pământul este proprietate exclusivă a cetățenilor iar orice revizuire a acestor norme să poată fi realizată doar prin referendum republicat și decizii calificate.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Prezentul proiect nu contravine angajamentelor asumate de către Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană, precum și prevederilor Acordului de Asociere.

Prezentul proiect va fi un veritabil ajutor în procesul de negociere cu Uniunea Europeană, în acest aspect, așa cum au negociat și alte state.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin proiectul de lege constituțional se propune completarea următoarelor norme constituționale:

La art. 3 se propune completarea cu un nou alineat (4) care va prevedea că „Pământul reprezintă proprietate exclusivă a cetățenilor Republicii Moldova.”

La art. 127 se propune completarea cu un nou alineat (5) care vor stipula expres că „Dreptul de proprietate asupra pământului poate fi deținut exclusiv doar de către cetățenii Republicii Moldova”.

La art. 128 un nou alineat (3) ca reglementa că „Cetățenii străini și apatrizii nu pot deține, nici într-o formă (posesie, folosință sau dispoziție), dreptul de proprietate asupra terenurilor pe teritoriul Republicii Moldova.

În vederea garantării acestor norme constituționale de ingerințe politice se propune o nouă redacție a art. 142 alin. (1), care va include și cerința referitor proprietatea asupra pământului. Noua redacție a alineatului va avea următorul cuprins: „Dispozițiile privind caracterul suveran, independent și unitar al statului, cele referitoare la neutralitatea permanentă a statului, precum și referitor la proprietatea asupra

pământului, pot fi revizuite numai prin aprobarea lor prin referendum, cu votul majorității cetățenilor înscriși în listele electorale” .

5. Condițiile de revizuire a Constituției

Inițiativa legislativă respectă limitele de revizuire a Constituției stabilite de art.142 din Legea Supremă.

Deputați în Parlament: